

SUOMENHEVOSEN ASEMA
LAPIN HEVOSMATKAILUSSA

Heikkinen Johanna

Opinnäytetyö
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Agrologi

2019

Maaseutuelinkeinojen koulutus
Agrologi

Tekijä	Johanna Heikkinen	Vuosi	2019
Ohjaaja(t)	Merja Mattila		
Toimeksiantaja	Suomenhevosliitto		
Työn nimi	Suomenhevosen asema Lapin hevosmatkailussa		
Sivu- ja liitesivumäärä	40 + 4		

Suomenhevosen asema tuontiroitujen rinnalla ei ole tarpeeksi vahva, ja rodun hyväksi tehdään erilaisia toimia eri tahojen osalta. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia suomenhevosen käyttöä Lapin hevosmatkailussa, selvittää rodun asema ja merkitys hevosmatkailuyrityksissä sekä se, miten suomenhevosta markkinoidaan ja pitäisikö sen asemaa kehittää Lapissa. Opinnäytetyön tarkoitus on nostaa aihe jälleen pinnalle ja jopa innostaa lisää toimijoita mukaan suomenhevosen aseman kehittämiseen.

Teoriassa käydään läpi suomenhevosen historiaa, jalostusta, käyttöä sekä markkinointia. Toisena viitekehyksenä on hevosmatkailu: mitä se on Suomessa ja Lapissa sekä mitä ovat Lapin matkailun piirteet. Teoriassa esitellään suomenhevosen käyttöä hevosmatkailussa. Myös islanninhevonen on saanut oman kappaleensa teoriassa, sillä siitä voidaan ottaa paljon mallia suomenhevosen kehittämiseen. Teorian lähteinä käytettiin alan tutkimuksia, artikkeleita sekä hevosalan ihmisten ja organisaatioiden kirjoittamia lausuntoja.

Selvitys toteutettiin empiirisenä kyselytutkimuksena. Kyselyllä kartoitettiin suomenhevosen asemaa Lapin hevosmatkailussa, rodun ominaispiirteitä hevosmatkailussa, imagoa, markkinointia sekä kehittämismahdollisuuksia. Kysely lähetettiin 23 hevosmatkailuyritykselle Lapin alueella. Vastauksia takaisin saatiin seitsemältä yrittäjältä.

Kyselyssä saatiin selvitettyä suomenhevosen hyviä ominaisuuksia hevosmatkailussa, miten sitä Lapissa markkinoidaan, millainen imago rodulla on matkailijoiden näkökulmasta ja miten suomenhevosta ja sen asemaa voitaisiin kehittää. Suomenhevosen aseman koetaan olevan huolestuttava, ja se vaatisi huomiota ja toimenpiteitä. Lapissa moni on jo valveutunut tähän asiaan, ja moni hevosmatkailuyritys onkin erikoistunut juuri suomenhevosiin ja tuo sitä esille etenkin ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa. Vielä tarvittaisiin silti lisää intoa ja kehittämistoimia suomenhevosta kohtaan kotimaan sisällä.

Avainsanat   Brändi, hevosmatkailu, imago, markkinointi, suomenhevonen

Degree Programme in Rural Industries
Agronomist

Author	Johanna Heikkinen	Year	2019
Supervisor	Merja Mattila		
Commissioned by	The Finnhorse Association		
Subject of thesis	Status of Finnhorse in horse tourism in Lapland		
Number of pages	40 + 4		

The position of the Finnhorse is not strong enough in Finland, and actions are being taken by different actors. The purpose of this thesis is to solve the use of the Finnhorse in horse tourism in Lapland, find out its status and importance in horse tourism companies, how to market the Finnhorse and find out its position in Lapland. One of the goals of the thesis is also to raise the topic again, and even inspire more actors to develop the status of the Finnhorse.

In the theoretical part of the study the Finnhorse history, breeding, use and marketing are reviewed. The second reference framework is horse tourism, what it is in Finland and Lapland, and what are the characteristics of tourism in Lapland. In theory the use of the Finnhorse in horse tourism is presented. The Icelandic horse has also received its own section in the theory, as it can be used as a model for the development of the Finnhorse. Theoretical sources used were field studies, articles and statements by people and organizations in the equine sector.

The research was carried out as an empirical survey. The survey investigated the role of the Finnhorse in horse tourism of Lapland, its characteristics in horse tourism, Finnhorse's image, marketing and development opportunities. The survey was sent to 23 horse tourism companies in the Lapland region. Replies were received from seven entrepreneurs.

The research revealed the good qualities of the Finnhorse in horse tourism, how it is marketed in Lapland, what kind of image the breed has for tourists, and how the Finnhorse and its status could be developed. The position of the Finnhorse is perceived as worrying and requires attention and action. In Lapland many have already become aware of this issue, and many horse tourism companies have specialized in Finnhorses, and they show the breed to foreign tourists. Still, more enthusiasm and development efforts would be needed for the Finnhorse within Finland.

Key words

Brand, Finnhorse, horse tourism, image, marketing

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SUOMENHEVONEN	7
2.1 Historiaa.....	7
2.2 Jalostussuunnat.....	9
2.3 Käyttömuodot.....	10
2.4 Markkinoinnista	12
3 HEVOSMATKAILU	14
3.1 Hevosmatkailu Suomessa	14
3.2 Hevosmatkailu Lapissa	16
3.3 Suomenhevonen hevosmatkailussa	18
3.4 Islanninhevosen imago ja brändi hevosmatkailussa	19
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	21
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	23
5.1 Hevosmatkailuyritysten profiili.....	23
5.2 Suomenhevonen hevosmatkailussa	25
5.3 Suomenhevosen markkinointi ja imago	27
5.4 Suomenhevosen aseman kehittäminen	28
5.5 Johtopäätökset	29
6 POHDINTA	33
LÄHTEET.....	38
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Suomenhevosen heikon aseman eteen on jo pitkään tehty tutkimuksia ja erinäisiä toimenpiteitä. Rodun kasvatukseen ja tilanteeseen raviurheilussa kiinnitetään yhä enemmän huomiota, mutta hevosmatkailun osalta tilanteesta ei juurikaan puhuta. Tuontirotujen rinnalla on suomenhevonen jäänyt vähemmän kiinnostavaksi hevosroduksi. Kotimaassa suomenhevosen sijaan usein islanninhevosvaellukset ovat tunnetumpia ja suosituimpia hevosmatkailuaktiviteetteja, ja ulkomaalaiset eivät edes tunne suomenhevosta. Lapissa matkailun kasvu näkyy hevosmatkailussa. Matkailun kasvussa suomenhevosen esille tuomiselle olisi oiva tilaisuus. Moni lappilainen hevosmatkailuyrittäjä onkin jo valveutunut suomenhevosen imagon kehittämiseen, ja panostaa sen esille tuomiseen.

Tässä opinnäytetyössä on tavoitteena selvittää suomenhevosen käyttöä Lapin hevosmatkailussa. Vastauksia tavoitteeseen haetaan selvittämällä, kuinka paljon suomenhevosia käytetään hevosmatkailupalveluissa, mitä ovat sen hyvät ja huonot ominaisuudet hevosmatkailukäytössä ja miksi se on tai ei ole valittu hevosmatkailuyrityksiin. Lisäksi selvitetään suomenhevosen nykyistä markkinointia sekä sen imagoa niin kotimaisten kuin ulkomaisten matkailijoiden keskuudessa. Tarkoitus on nostaa aihe jälleen pinnalle, sillä suomenhevosen aseman heikohko tilanne tuntuu toisinaan jäävän piiloon. Huoli rodun elinvoimaisena säilymistä kohtaan on monella suomenhevosten parissa toimivalla suuri. Tämä opinnäytetyö ottaa kantaa siihen ja innostaa toivottavasti uusia tahoja mukaan suomenhevosen aseman kehittämiseen. Tavoitteena on nostaa esille kehittämisen kohteita ja jatkotutkimusaiheita kyselyn tuloksista.

Opinnäytetyön teorian viitekehyksinä ovat suomenhevonen ja hevosmatkailu. Suomenhevosesta on kerrottu sen historiasta, käyttömuodoista, jalostussuunnista ja markkinoinnista. Toisessa viitekehyksessä kerrotaan yleisesti hevosmatkailusta, mitä se on Suomessa ja Lapissa, mitä ovat Lapin matkailun erityispiirteet sekä miten suomenhevonen toimii hevosmatkailussa. Islanninhevonen on saanut teoriassa myös oman osionsa, sillä siitä voidaan ottaa mallia suomenhevosen

markkinointiin ja brändäykseen. Teorian lähteinä toimivat hevosalan eri organisaatioiden ja ammattilaisten artikkelit, tutkimukset sekä hankkeet ja vähäisessä määrin opinnäytetyöt.

Aihe valiutui omien mielenkiintojen, kokemusten ja osaamisen perusteella. Aiheena suomenhevosen aseman kehittäminen on nyt ajankohtainen, jotta rodun elinvoimaisuus saataisiin säilytettyä. Sen eteen tulisi tehdä kehittämistä entistä monipuolisemmin, eikä pelkästään liittyen raviurheilun puolelle. Suomenhevosen käytöstä hevosmatkailussa ei tutkimuksia juurikaan ole tehty, mikä innoitti osalltään tämän opinnäytetyön aiheen valintaan. Tämä opinnäytetyö toivottavasti innostaa tekemään kehittämistä suomenhevosen hyväksi. Yksi syy opinnäytetyölle on nostaa suomenhevon esille ja luoda tarvetta jatkotutkimuksille. Suurin hyötyjä tästä opinnäytetyöstä on toivottavasti se tärkein osapuoli, eli suomenhevon.

2 SUOMENHEVONEN

Suomenhevonen on ainoa alkuperäinen Suomessa kehitetty hevosrotu. Alkunsa se on saanut pohjoiseurooppalaisista maatiaiskannoista. Nykyään suomenhevosia on Suomessa noin 20 000, eli noin kolmasosa koko Suomen hevosmäärästä. Rotumääritelmän mukaisesti suomenhevonen on monipuolinen yleishevonen. (Suomen Hippos ry 2018a.)

Puhtaana rotuna suomenhevosta on jalostettu vuodesta 1907 alkaen. Alkuvaiheessa suomenhevosen jalostus perustui sen ulkomuotoon. Jalostuksessa siirryttiin 1920-luvulla panostamaan hevosen suorituskykyä. Tästä lähtien suomenhevosen jalostuksessa ovat korostuneet sen hyvän suorituskyvyn lisäksi luonne, rakenne ja liikkeet. Suomenhevosen alkuperäkantakirjaa ylläpitää Suomen Hippos ry. (Suomen Hippos ry 2016, 1.)

Suomenhevonen on ominaisuuksiensa ja ainutlaatuisen luonteensa vuoksi hyvin monipuolinen. Rotumääritelmän mukaan suomenhevonen on suorituskykyinen, hyväliikkeinen, helposti käsiteltävä, kestävä ja terve. Se on keskikokoinen, syväryhtinen sekä sopusuhtainen ja luonteeltaan nöyrä, yhteistyöhaluinen, yritteliäs sekä toimiva. Merkittävin käyttömuoto on määrällisesti raviurheilu, mutta suomenhevosta käytetään useissa muissakin hevosurheilun sekä -harrastuksen muodoissa. (Suomen Hippos ry 2016, 1.)

2.1 Historiaa

Suomenhevosen historiaa on tunnettu jo noin tuhannen vuoden ajalta (Suomenratsut ry 2017). Suomenhevosen järjestelmällinen jalostustyö alkoi vuonna 1907, jolloin suomenhevosorien kantakirja perustettiin. Tammojen oma kantakirja perustettiin parin vuoden päästä. Suomenhevosen jalostus jaettiin vuonna 1924 kahteen tyyppiin, raskastekoiisiin työhevosiin ja kevytmuotoisiin yleishevosiin eli sotilasratsuiksi. Kahtiajako perustuu osaltaan Suomen armeijan upseerien kiistaan, jossa toiset suosivat ratsuja ja toiset työhevosia. Yleishevosten kantakirjan tilalle tuli 1960-luvulla juoksijahevosten kantakirja. Nykyään on olemassa neljä jalostussuuntaa, jotka perustettiin vuonna 1971. (Ellikki 2017; Suomen Hippos ry 2019a.)

Suomenhevonen oli sota-aikana vuosina 1939 – 1945 korvaamaton apu. Kymmeniä tuhansia suomenhevosta toimi Suomen armeijan ratsuina ja muissa kuljetuksissa. Niiden avulla armeijan liikkuvuus varmistettiin, suomenhevoset kuljettivat ruokaa, ammuksia, lääkkeitä, postia ja muita tarvikkeita sota-alueille. Myös haavoittuneet sekä kaatuneet sotilaat saivat kuljetuksen pois rintamalta suomenhevosten avulla. Vaikeakulkuisessa maastossa hevonen oli korvaamaton Suomen puolustukselle, kun moottoriajoneuvot eivät vaikeassa maastossa toimineet. Hevosen tarkat aistit pelastivat monia henkiä niiden varoittaessa ympäristön vaaroista. Suomenhevosta haettiin sotaan armeijan omien hevosten lisäksi kotirintamalta maataloista. Eloojääneet hevoset palautettiin sotien jälkeen omistajilleen. Hevosia kaatui talvisodassa yli 8500 ja jatkosodassa yli 15 000. (Ellikki 2017; Suomenratsut ry 2017; Suomen Hippos ry 2019a.)

Suomi joutui maksamaan sotien jälkeen sotakorvauksia Neuvostoliitolle. Suomenhevonen osallistui muun muassa metsätöillä sotakorvauksien maksamiseen. Osa sotakorvauksista maksettiin itse hevosilla ja 15 000 suomenhevosta päätyi Neuvostoliittoon. Ne vietiin metsätöihin Itä-Karjalaan ja Leningradin alueelle, missä kahden suomalaisen hevosen kehuttiin vastaavan kolmea ruotsalaista hevosta. (Alanne 2016.) Sotien jälkeen, kun jälleenrakentaminen oli käynnissä Suomessa, oli suomenhevonen jälleen elintärkeä apu kuljetustehtävissä sekä maa- ja metsätaloudessa. (Suomen Hippos ry 2019a).

Suomenhevosen ratsukäyttö väheni sotien jälkeen, sillä harrastuksena ratsastus nousi suosioon vasta 1960 – 1970 lukujen vaiheessa. Metsä- ja peltotöissä suomenhevosta käytettiin 1950-luvun loppupuolelle, ja rotu on olennainen osa Suomen metsä- ja maatalouden historiaa. Sen vetokapasiteetti on jopa 200 prosenttia sen omasta painosta. Maatalouden rakennemuutosten vuoksi työhevosten ja suomenhevosten määrä väheni. Raviurheilun suosion ansiosta suomenhevonen kuitenkin säilyi ja selvisi. (Suomenratsut ry 2017.)

Suomenhevosten määrä oli korkeimmillaan vuonna 1950, jolloin suomenhevosta oli lähes 409 000 kappaletta. Rodun yksilöiden määrä romahti vuonna 1987 pohjalukemiin, jolloin suomenhevosta oli jäljellä vain 14 000 kappaletta. Tämän jälkeen suomenhevonen on ollut uhanalaisten rotujen listalla. Maa- ja metsätalousministeriö määritteli suomenhevosen alkuperäisroduksi vuonna 1984. Euroopan

Unioni antoi saman määritelmän rodulle reilu kymmenen vuotta myöhemmin. Suomenhevosen täyttäessä sata vuotta, julistettiin rotu Suomen kansallishevoseksi. Nykyään Suomeen tuodaan yhä enemmän muita hevosrotuja, jotka ovat vaarassa syrjäyttää suomenhevosen. (Suomenratsut ry 2017; Suomen Hippos ry 2019a)

2.2 Jalostussuunnat

Suomenhevosen jalostus jaettiin tyypiltään kahtia vuonna 1924, joita olivat kevytmuotoinen yleishevonen ja raskastekoinen työhevonen. Yleishevoscantakirjan tilalle perustettiin vuonna 1965 juoksijahevosten kantakirja. Jalostussuuntia perustettiin lopulta neljä. Vuodesta 1971 suomenhevokset ovat jakautuneet jalostuksessa juoksijoiksi, työhevosiksi, ratsuhevosiksi tai pienhevosiksi. (Suomen Hippos ry 2016, 1.) Monipuolisuutensa ansiosta suomenhevonen voi edustaa kaikkia tyyppejä, vaikka se edustaisi jalostussuunnaltaan vain yhtä tyyppiä.

Hevosrodut jaetaan yleisesti kylmä- ja lämminveriroduiksi niiden käyttötarkoituksen mukaan. Lämminverirodut ovat nopealiikkeisiä ja vireitä ajo- ja ratsuhevosia. Kylmäverirodut sopivat päinvastaisesti työhevoscäyttöön, jossa rauhallisuus ja suuri koko ovat eduksi. Suomenhevonen ei kuulu kumpaakaan jakoon, sillä se soveltuu kaikkeen käyttöön. Suomenhevonen on siis yleishevonen (Peltonen 2012.) Suomenhevonen luokitellaan joissain tapauksissa kylmäverihevoseksi sen työhevoshistorian vuoksi. Raviurheilussa suomenhevonen kilpailee kylmäveristen rotujen sarjoissa muita pohjoismaisia kylmäverirotuja vastaan. (Suomen Hippos ry 2019c.) Suomenhevonen muistuttaakin rakenteeltaan enemmän kylmäveristä kuin lämminveristä.

Raviurheiluun jalostettu juoksijatyyppin hevonen on urheilullinen, lihaksikas ja voitontahtoinen. Sen liikkeet ovat rytmikkäät ja säännölliset. Kaula asettuu ylhäälle ja pää on sopusuhtainen. Runko on pyöreä, ja lanne sekä takaosa ovat vahvoja. (Suomen Hippos ry 2016, 1.) Ravihevosena suomenhevonen on pitkäikäinen, oikein valmennettuna terve ja kestävä (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 15).

Työhevonen on vahvarakenteinen ja sitkeä. Sen liikkeet ovat säännölliset ja matkaa voittavat. Työhevosen runko on pitkä ja syvä, sillä on pysty lapa ja hyvä län-gensija. Ryntäät ja lautaset ovat leveät, lanne ja takaosa ovat vahvoja. (Suomen Hippos ry 2016, 2.) Työhevonen pitää perinteitä yllä ja tuottaa nykypäivänä elämyksiä. Sillä on mahdollisuuksia elämys- ja virkistyspalveluissa, ja työhevoshar-rastus pitää merkittävästi hevosmiestaitoja yllä. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 16.)

Ratsuhevonen on suorituskykyinen ja urheilullinen, sen askellajit ovat matkaa voittavat, joustavat sekä tahdikkaat. Ratsuhevonen on eteenpäinpyrkivä, se kan-taa itsensä hyvässä tasapainossa. Sillä on kyky pidentää ja lyhentää askelta kai-kissa askellajeissa. Hyppytekniikkaa ja kapasiteettia hevosella on esteillä ja se on rohkea, mutta varovainen. Ratsuhevosen kaula asettuu ylhäälle, sillä on pitkä niska ja pää on sopusuhtainen. Ylälinja on hyvä, takaosa ja lanne vahvoja. (Suomen Hippos ry 2016, 1.) Ratsuhevonen on jalostettu ratsastusurheiluun, kuten este-, koulu- tai kenttäratsastukseen.

Pienhevonen on kaikilta osiltaan pieni. Sen säkä- ja lautaskorkeus ovat enintään 148 senttimetriä. Pienhevonen on suorituskykyinen ja monipuolinen, se pystyy lyhentämään askeltaan niin ratsain kuin ajaen eri askellajeissa. Sen askellajit ovat matkaa voittavia ja joustavia ja se kykenee luontaisesti kantamaan itsensä hyvässä tasapainossa. Pienhevonen on palvelualtis ja eteenpäinpyrkivä. Sen lanne ja takaosa ovat vahvoja. Ylälinja on hyvä, kaula asettuu ylhäälle, niska on pitkä ja pää ilmeikäs. (Suomen Hippos ry 2016, 2.) Rauhallinen pienhevosyksilö sopii kokonsa puolesta koko perheen harrastehevoseksi. Pieneen kokoonsa näh-den se on voimakas ja nopea ja soveltuu monipuolisesti lajiin kuin lajiin, ravurista työhevoseksi. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 15.)

2.3 Käyttömuodot

Monipuolinen suomenhevonen toimii ominaisuuksiensa ja luonteensa ansiosta hevosurheilun ja -harrastusten eri lajeissa. Suomenhevonen on kilpailuvaltti hevosalan yritystoiminnassa ainoana kotimaisena hevosrotuna. (Suomen Hippos ry 2018b.) Monipuolisena hevosena suomenhevosyksilö voi toimia elämänsä ai-kana jopa kaikissa hevosurheilun- ja harrastusten lajeissa.

Suomen suosituimpiin urheilulajeihin kuuluva raviurheilu on suomenhevosen merkittävin käyttösuunta. Suomenhevosta kilpailee raveissa vuosittain noin 3000 yksilöä. Suomen suurin ravikilpailutapahtuma on vuosittain järjestettävä Kuninkuusravit, jossa kilpailevat nimenomaan suomenhevoset. Kuninkuusraveja seuraa vuosittain noin 50 000 katsojaa. Suomenhevosta käytetään montéssa, eli raviratsastuksessa. Suomenhevonen kilpailee raviurheilussa ja montéssa muita kylmäverisiä, kuten Ruotsin ja Norjan kylmäverirotuja vastaan. (Suomen Hippos ry 2018b.) Suomenhevosen sanotaan olevan maailman nopein kylmäveriravuri.

Suomenhevonen sopii monipuolisena hevosena ratsastuksen eri lajeihin, ja pysyy kilpailemaan joka lajissa muita rotuja vastaan. Esteratsastuksessa ratsukko ylittää kilparadalle asetettuja esteitä tietyn ajan sisällä. Kouluratsastuksessa hevonen ja ratsastaja suorittavat erilaisia liikkeitä eri askellajeissa saumattomassa yhteistyössä. Kenttäratsastuksessa suoritetaan niin este- kuin kouluratsastuskoe ja kilpailu huipentuu aina maastoestekokeeseen, jossa ratsukko ylittää maastossa kiinteitä esteitä. Länneratsastuksen eri kilpailulajit pohjautuvat karjapaimenten työhön. Matkaratsastuksessa ratsastetaan tietty matka tietyssä ajassa, matkat vaihtelevat jopa 80 kilometrin molemmin puolin. Myös valjakkoajo kuuluu ratsastuslajeihin, siinä kilpaillaan erilaisia osakokeita yhden tai useamman hevosen vetämin valjakoin. Vikellys on voimistelua laukkaavan hevosen selässä. Suomenhevonen sopii näihin kaikkiin lajeihin. (Suomen ratsastajainliitto 2019.)

Ratsastuskouluissa suomenhevonen on erinomainen opetushevonen kaiken ikäisille. Siltä löytyy kokoa aikuisratsastajille, ja sen tasainen luonne ja liikkeet sopivat nuoremmillekin ratsastajille. Pienhevonen sopii pienen kokonsa vuoksi erityisesti nuorille ja lapsille. (Suomen Hippos ry 2018b.)

Suomenhevonen soveltuu kokonsa ja liikkeidensä puolesta ratsastusterapiaan. Se on luonteeltaan herkkä ja riittävän temperamenttinen. Suomenhevoselta löytyy itseluottamusta ja pitkäjännitteisyyttä, joten se pystyy toimimaan kuuliaisesti ja keskittyneesti vaativissakin tilanteissa. Se kykenee terapiatyössä kohtaamaan erilaisia asiakkaita ja peilaamaan heidän tunnetilojaan. Vuonna 2007 tehdyssä kyselyssä selvisi, että kaksi kolmesta ratsastusterapeutista Suomessa käyttää työssään suomenhevosta. (Suomen Hippos ry 2018b.)

Työhevosina suomenhevosiä on nykyään käytössä noin 500. Työhevosiä suositetaan muutenkin niiden hyvän luonteen ja toimivuuden vuoksi. Suomenhevosella on erinomainen vetotyyli. Se pystyy päihittämään ulkomaisia raskaita kylmäverihevosia, ollen yksi maailman parhaista työhevosista kokoonsa nähden. Suomenhevosen vetokapasiteetti voikin olla jopa 200 prosenttia sen painoon verrattuna. Ennen suomenhevonen on ollut korvaamaton apu metsä- ja peltotöissä. Tänä päivänä sitä käytetään vielä taimikoiden ja puistojen hoidossa sekä luonnonsuojelualueilla ja harvennusmetsissä. Työhevosilla on jatkossa mahdollisuuksia etenkin matkailussa ja virkistyspalveluissa. Suomenhevosille järjestetään vuosittain valtakunnallinen työmestaruuskilpailu. (Suomen Hippos ry 2018b.)

2.4 Markkinoinnista

Suomenhevonen on hevosalan ulkopuolisillekin tuttu rotu, mikä on siis linkki alan ulkopuolelle. Suomenhevosen näkyvyyden ja kysynnän kasvaminen säilyttää ja tuo uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia hevosalan yrityksille. Monipuolinen suomenhevonen yhdistää hevosalan eri harrastajia ja toimijoita, sillä ravi- ja työhevosharrastajat, ratsastajat ja virkistyspalveluiden käyttäjät ovat kaikki suomenhevosen kanssa tekemisissä. Tämä edistää alan sisäistä yhteistyötä ja verkostojen kehittymistä. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 2.)

Yleinen mielikuva suomenhevosesta on ollut vanhanaikainen. Suomenhevonen nähdään lähinnä työhevosena, ja sen ainutlaatuinen historia sotahevosena tunnetaan hyvin. Tämä heikentää rodun vetovoimaa ja kysynnän kasvua, sillä suomenhevosta ei nähdä nykyaikaisena urheiluhevosena ja elinkeinona. Suomenhevonen on nimenomaan yksilöllinen, urheilullinen, suomalainen koko kansan hevonen. Voimakaspersoonainen suomenhevonen on suomalaisen kaveri monessa menossa, sille on kerrottu ilot ja murheet jo vuosisatojen ajan. Suomenhevosen omistava on oman tiensä kulkija. Urheilullinen suomenhevonen kilpailee lajissa kuin lajissa, harrastelijatasolta kansainvälisiin kilpailuihin, eikä se jätä ketään kylmäksi. Se on aidosti suomalainen, tosi ja rehellinen, kuin kuka tahansa suomalainen. Sen tarina ylettyy historiasta nykypäivään, ja sen selviytymistarina kuvaa suomalaista paremmuutta. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 2, 8 – 9.)

Lähes 90 prosenttia suomenhevosista kasvatetaan raviurheiluun. Ratsastustoiminnassa suomenhevosta on noin puolet vähemmän, mutta moni ratsastuskoulu ja hevosmatkailuyritys erikoistuu juuri suomenhevoseen. Moni hevosmatkailutalli olisi kiinnostunut hankkimaan lisää suomenhevosta, mutta koulutettuja, yrityksen toiminnan tarpeisiin vastaavia suomenhevosta ei ole tarpeeksi saatavilla. Koulutetuilla suomenhevosilla olisi kysyntää. Suurin suomenhevosen korvaaja matkailukäytössä on islanninhevonen, joka soveltuu samoihin tarkoituksiin ja jolla on oma aktiivinen käyttäjäkuntansa. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 3 – 4.)

Suomenhevosen markkinointi kuuluu hevosalalla kaikille yhteisesti, sillä rotu on koko kansan yhteinen, ei kenenkään yksittäisen toimijan. Markkinoinnin on oltava nykyaikaista, ”puskaradion” kautta markkinoiminen ei enää riitä. Vaatimukset asiakaspalvelu- sekä markkinointiviestinnän osaamista kohtaan kasvavat. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 2, 6.)

Markkinoinnin perussääntönä on, että asiakkaan osto perustuu tunteisiin ja mielikuviin. Päätös on silti pystyttävä perustelemaan järjellä. Suomenhevosen markkinoinnin tulisi perustua sen terveyteen, kestävyteen, käyttöominaisuuksiin ja niin edelleen. Muihin rotuihin verrattuna suomenhevosen omalaatuinen historia on sen etu. Suomenhevonen on puhdasrotuinen, alkuperäinen ja aito kansallishevonen. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 7.)

Markkinointia ja viestintää voidaan toteuttaa eri sidosryhmien kanssa. Matkailun toimijat voisivat olla hyviä kumppaneita, sitä kautta esille nousisivat niin suomenhevosen imago kuin hevosmatkailukin. Kun suomenhevonen ei ole tuttu kohde-ryhmälle, voidaan kuvaan lisätä suomea kuvastava elementti, joka kertoo rodun kansallisuuden. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 11.)

3 HEVOSMATKAILU

Kansainvälinen hevosmatkailuliitto määrittelee hevosmatkailun hevosaktiviteetiksi, jota harjoitetaan vapaa-ajan tarkoituksessa normaalin asuinpaikan ulkopuolella. Hevosmatkailussa hevonen on olennainen osa matkailupalvelua. Ohjelmapalvelu toteutetaan ympäristövastuullisesti joko luonnossa tai rakennetussa ympäristössä. (Hippolis 2018a.)

Hevosmatkailupalveluita voidaan jakaa kansainvälisen hevosmatkailuliiton (FITE:n) mukaan kahteen eri ryhmään, ratsastuslomiin sekä muihin hevosiin liittyviin tapahtumiin. Palveluihin kuuluvat ammattitaitoinen ohjaus ja varusteet. Ruokailu, majoitus ja muu palvelutoiminta voivat kuulua hevosmatkailupalveluun. Palvelut voidaan lisäksi jakaa aktiivisiin sekä seurattaviin hevosmatkailupalveluihin. Muun muassa maastoratsastukset, vaellukset, retket, leirit ja kurssit ovat aktiivisia palveluita, passiivisia palveluita ovat esimerkiksi kilpailut, näyttelyt, messut, seminaarit ja ajelutukset. Suuria hevostapahtumia Suomessa ovat esimerkiksi vuosittain järjestettävät Kuninkuusravit, sekä kansainvälinen ratsastustapahtuma Helsinki International Horse Show, eli HIHS. Molemmat tapahtuvat keräävät kymmeniä tuhansia katsojia paikan päälle. (Hippolis 2018a.)

Hevosmatkailu on laaja-alaista. Siinä haetaan elämyksiä, eli se on seikkailu- ja elämysmatkailua. Hevosmatkailu tapahtuu pääasiassa luonnossa, mikä tekee siitä luontomatkailua, kuin myös maaseutumatkailua yritysten sijoittuessa usein maaseudulle. Se on aktiviteettimatkailua, sillä hevosmatkailu sisältää fyysistä aktiviteetin harjoittamista. Hevosmatkailu voi olla well being-matkailua sillä talli-ilmapiiiri sekä hevoset voivat parantaa niin henkistä kuin fyysistäkin hyvinvointia. (Laine, Martin-Päivä, Prepula & Saastamoinen 2008, 5.)

3.1 Hevosmatkailu Suomessa

Hevosaktiviteettien suosion kasvaessa maailmalla on hevosmatkailulla paljon potentiaalia. Euroopan yli 20 miljoonasta hevosharrastajasta kaksi miljoonaa harrastaa hevosmatkailua. Suomessa hevosmatkailuyrityksiä on lähes 200. Nämä yritykset ovat lähinnä pieniä perheyrityksiä muiden hevosalan yritysten tapaan ja suurin osa sijaitsee maaseudulla. Monelle seutukunnalle hevosmatkailu voi

olla vetovoimatekijä, joka lisää näkyvyyttä ja tunnettuutta kunnissa. Hevosmatkailuyritykset työllistävät 60 prosenttisesti 2 - 4 henkilöä. 32 prosenttia yrityksistä työllistää vakituisesti yhden henkilön ja kahdeksan prosenttia 5 – 10 henkilöä. (Hippolis 2018a.)

Suomi on hevosmatkailukohteena kiinnostava, eksoottinen ja turvallinen. Olenaisia vetovoimatekijöitä Suomessa ovat sen kasvit ja eläimet, vaihtuvat vuodenaajat, luonto ja hiljaisuus, puhtaus ja tila sekä maaston ominaisuudet. Ainutlaatuisia erityispiirteitä tarjoava Suomen talvi mahdollistaa matkailusesongin pidentymisen. Hevosmatkailulla on pehmeät arvot, se on eettistä hevosen ja luonnon ehdoilla ja se on ekologista ja vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin. (Hippolis 2018b.)

Vielä Suomi ei ole silti kovin tunnettu hevosmatkailumaa. Suomessa toiminnan kehittämiseksi luovat pohjaa luonto ja hiljaisuus, tila ja puhtaus, eläimet ja kasvit, vaihtelevat vuodenaajat sekä hevosmatkailuun soveltuva maasto. Suomella onkin kaikki edellytykset kasvaa yhdeksi suosituimmaksi hevosmatkailumaaksi Pohjois-Euroopassa. (Laine ym. 2008, 6.)

Hevosmatkailupalveluita tarjoavista yrityksistä suurin osa tuottaa näitä palveluita vain sivutoimisesti. Pelkästään hevosmatkailupalveluita tarjoavia yrityksiä on noin 10 – 20 prosenttia. Tällaiset yritykset, joissa hevosmatkailu on päätoimista, sijaitsevat pääasiassa Pohjois-Suomessa ja Savon seudulla. (Laine ym. 2008, 6.)

Yleisin ohjelmalvelu Suomen vaellustalleilla on 1 – 3 tuntia kestävä maastoratsastusretki. Myös vähän pidemmät puolipäiväretket, jotka kestävät 4 – 6 tuntia ovat suosittuja. Kokopäiväretkiä on joillain yrityksillä tarjolla ilman yöpymisiä. Itse ratsastusvaelluksia, eli yöpymisiä sisältäviä retkiä on selvästi vähemmän tarjolla ja ne ovat usein ulkomaan markkinoille suunnattuja. Nämä pidemmät vaellukset painottuvat Lappiin ja Itä-Suomeen. (Laine ym. 2008, 7.)

Suomen hevosmatkailun suurimpiin haasteisiin kuuluu reittien vähyyden ja yksipuolisuus. Moni yritys joutuu käyttämään yksityisiä ja yleisiä teitä. Tiet eivät tarjoa välttämättä nähtävyyksiä eivätkä ole kiinnostavia. Palveluvalikoima ei ole kovin laaja reittien lyhyden, taukopaikkojen vähyyden, ja opasteiden ja retkikarttojen

puutteellisuuden vuoksi. Näin ollen yritykset eivät myöskään pääse kehittämään toimintaansa. (Hippolis 2018b.)

Verkostoituminen ja yhteistyön lisääminen hevosyrittäjien ja muiden toimijoiden, kuntien sekä alueiden kesken vastaa näihin haasteisiin. Kun reitit ovat palvelukeskittymien tai kaupunkien lähistössä, ne ovat asiakkaille houkuttelevampia, mutta reittiverkoston laajentuminen hyödyttää lisäksi koko alueen palvelutarjontaa sekä huollon ja kustannusten jakaantumista. (Hippolis 2018b.)

Hevosmatkailu on Suomessa melko nuori toimiala, joka vaatii vielä kehittymistä. Suurin osa Suomen hevosmatkailutalleista on perustettu 2000-luvulla. Alalla toimivien olisi tärkeää olla osaavia, mutta se on yksi hevosmatkailun haastekohdista. Yritysten kannattavuus onkin alalla suuri haaste. Toiminnan sivuelinkeinoisuus sekä harrastelijamaisuus edesauttavat huonoa kannattavuutta. Hinnoittelun suuripiirteisyys ja ohjelmapalveluiden kannattavuuden seuraamattomuus ovat osaamattomuuden seurauksia. (Visit Finland 2009, 5 – 6.)

3.2 Hevosmatkailu Lapissa

Lapin matkailu kasvaa koko ajan ja enemmän kuin muualla maassa. Kotimaan kysyntä ei niinkään ole kasvussa, mutta kansainvälinen matkailu kasvaa koko ajan. (Lapin Liitto 2015, 8 - 9.) Matkailun kokonaiskysyntä on Lapissa noin miljardi euroa vuodessa, ja matkailu työllistää noin 7000 ihmistä vuodessa. Ulkomaalaisten matkailijoiden osuus yöpymisistä on noin 51 prosenttia. Rekisteröityjä yöpymisiä vuonna 2017 oli jopa 2,9 miljoonaa. (House of Lapland 2018.) Suurin sesonki Lapissa sijoittuu talvelle, ja etenkin joulukuulle. Seuraava kehittämistavoite onkin matkailun kasvattaminen ympärivuotiseksi, etenkin kesän ja syksyn osalta. (Lapin luotsi 2018.)

Lapissa eläinmatkailu on suosittu aktiviteetti etenkin ulkomaalaisille matkailijoille. Eläinmatkailuyrityksiä on noin 160, ja ne tuottavat matkailutuloja noin 15 miljoonaa euroa vuodessa. Lapin eläinmatkailun pääeläimet ovat rekikoirat, porot ja hevoset. Hevoset tuottavat matkailutuloja reilut 700 000 euroa vuodessa, hevosaktiviteetit ovat Lapin eläinmatkailussa vähiten suosittuja. Hevosia suosittumpia ovat rekikoirat, jotka tuottavat noin kaksi kolmasosaa eläinmatkailun tuotoista.

Porot tuottavat noin 3,5 miljoonaa euroa vuodessa. Myös tarhatut villieläimet nousevat suosiossa hevosten edelle. Niiden tuotot ovat yli miljoona euroa vuodessa. (Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa – hanke 2018, 1.)

Matkailualan tasainen kasvu näkyy hevostaloudessa, erityisesti Pohjois-Suomessa, missä sekä matkailu- ja ratsastuspalvelut ovat tärkeitä. Lapissa on yli sata elämys- ja matkailupalveluiden tuottajaa, jotka käyttävät hevosia palveluissaan. (Saastamoinen 2018a.) Lapissa hevosia on selvästi vähemmän kuin muualla Suomessa, noin 1900 kappaletta, eli noin kolme prosenttia koko Suomen hevosmäärästä (Saastamoinen 2018b). Matkailukäytössä hevosia on Lapissa noin 150, eli noin kahdeksan prosenttia Lapin hevosmäärästä (Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa – hanke 2018, 1).

Hevosmatkailuyrityksistä ne, jotka tarjoavat puhtaasti vain hevosmatkailupalveluita, sijaitsevat suurilta osin Savon seudulla sekä Pohjois-Suomessa. Pohjois-Suomessa ja etenkin Lapissa matkailu on yleisempää pääasiallisena pääelinkeinona. Pohjois-Suomen alueella matkailuyrittäjiltä löytyy enemmän kokemusta kuin Etelä-Suomessa. (Kaskinen 2007, 44 - 45.) Ympäri Suomen hevosmatkailuyritykset sijaitsevat yhä useammin matkailukeskusten läheisyydessä. Lapissa yritykset sijaitsevat useasti hiihtokeskusten läheisyydessä. (Laine ym. 2008, 6.)

Suurin osa hevosmatkailun ulkomaalaisista asiakkaista ovat Pohjois-Suomessa, Lapin matkailukeskusten läheisyydessä. Hevosmatkailun markkinointi ulkomaalaisille on hyvin pientä, se vaatii resursseja, yhteistyökumppaneita, jakelukanavia ja esityötä. Suomen hevosmatkailu ei ole kovin tunnettua ulkomaan markkinoilla. (Kaskinen 2007, 35.)

Lapin matkailusezonki painottuu talveen. Suositummat eläinmatkailuaktiviteetit, rekikoira- ja poroajelut, pyörivät yleensä vain talvella. Hevosmatkailu sen sijaan painottuu yleensä kesälle, eli toisin kuin rekikoirat ja porot, hevosmatkailun sesonki on yleisemmin ympärivuotista Lapissa. Ulkomaalaiset matkailijat tulevat Lappiin pääosin talvella, kun taas kotimaiset matkailijat suosivat hevosmatkailua kesäaikaan.

Yhteistyö Lapin matkatoimistojen kanssa voi olla hevosmatkailuyrityksille sekä vahvuus, mutta myös heikkous. Yhteistyöllä voidaan saada lisää kansainvälistä

näkyvyyttä ja laajempia asiakaskuntia. Pienille hevosmatkailuyrityksille voi matkatoimistojen läsnäolo olla uhka, jossa pienempi yritys voi helposti jäädä jalkoihin.

3.3 Suomenhevonen hevosmatkailussa

Suomenhevonen on alkuperäisenä ja ainutlaatuisena hevosrotuna Suomen hevosmatkailun vahvuus ja erikoisuus. Suomenhevoseen liittyvät palvelutuotteet mahdollistavat Suomen erottumisen hevosmatkailumarkkinoilla. Nämä palvelutuotteet ovat merkittävä vetovoimatekijä, joita tulisi hyödyntää enemmän. (Hippolis 2018b.)

Suomenhevonen soveltuu rakenteensa ja kokonsa vuoksi aikuisratsastajille, ja pienhevoset myös nuoremmille. Ongelmatilanteissa se reagoi lämminverisiä hevosia vähemmän, ja sopiikin sen vuoksi erinomaisesti hevosmatkailuun. Suomenhevonen on luonteeltaan rehellinen ja sen liikkeet ovat tasaiset, joten se sopii hyvin kokemattomille ratsastajille ja hevosihmisille. Suomenhevosen monipuolisuus takaa sen soveltumisen erilaisiin hevosmatkailupalveluihin, yksi yksilö kykenee suorittamaan niin ratsun kuin rekihevosen töitä. Rodun ainutlaatuinen historia sotahevosena tekee tarinoiden kertomisesta helppoa. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008b, 7.)

Suomenhevosen tunnettuuden lisäämiseksi olisi tärkeää suunnata hevosmatkailua ulkomaalaisille. Ulkomainen kiinnostus suomenhevosta kohtaan ja sen kansainvälistyminen toisivat uusia mahdollisuuksia rodun tulevaisuutta kohtaan. Monien muiden rotujen kohdalla kansainvälistyminen on tuonut paljon mahdollisuuksia, esimerkkinä islanninhevonen, joka on maailmalla hyvin tunnettu. Suomenhevonen on ulkomailla melko tuntematon hevosrotu, eikä sillä ole mitään selkeää ominaisuutta, joka erottaisi sen edukseen muista hevosroduista. Suomenhevosen kansainvälistyminen tarjoaisi mahdollisuuksia alan yritystoiminnalle ja etenkin hevosmatkailulle. (Laine ym. 2008, 1.)

Suomalaisen hevosmatkailun kansainvälistymisessä tärkeitä rakennusaineita ovat historialliset tarinat, ilmasto ja perinteet, paikallinen kulttuuri ja luonto sekä

kansallinen hevosrotu ja sen erityiset käyttöominaisuudet ja -tarkoitukset. Suomenhevonen voi tarjota kaikkea tätä. (Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008a, 37.)

Matkailun kannalta potentiaalisimpia hevostapahtumia suomenhevosen kannalta ovat erilaiset ravikilpailut, kuten Kuninkuusravit, Kylmäveristen pohjoismaiden mestaruus, sekä kesäravit ympäri Suomen, kuten Lapissa Sodankylän yöttömän yön ravit. Ravikilpailut edistävät suomenhevosen imagoa urheiluhevosenä. Suomenhevosille suurin suunnattu ratsastuskilpailu on Suomenratsujen Kuninkaalliset, joka järjestetään Ypäjällä. Muita matkailun kannalta mielenkiintoisia ja merkittäviä tapahtumia ovat valjakkokisat, ja suomenhevosten valtakunnallinen työ-mestaruuskilpailu. (Laine ym. 2008, 5 - 6.)

Suomessa hevosmatkailussa käytetään lähinnä suomenhevosta sekä islanninhevosta. Suomenhevosten suosio on kuitenkin kasvussa, ja rodun ainutlaatuisuus on tiedostettu. Moni hevosmatkailuyritys olisi kiinnostunut hankkimaan suomenhevosta, mutta koulutettuja suomenhevosta ei ole tarpeeksi tarjolla vastamaan kysyntää. Tästä johtuen moni yritys päätyy hankkimaan muun rotuisia hevosia hevosmatkailuun. (Laine ym. 2008, 2.)

3.4 Islanninhevosen imago ja brändi hevosmatkailussa

Suomenhevosen suurin kilpailija ja korvaava rotu Suomen hevosmatkailussa on islanninhevonen. Islanninhevonen on peräisin Islannista, jonne ensimmäiset viikingit veivät mukanaan hevosia, ja jossa rotu on saanut satoja vuosia rauhassa kehittyä siihen mitä se tänä päivänä on. Islantiin ei saa viedä muualta hevosia, ja sieltä lähtevät islanninhevoset eivät saa palata koskaan takaisin. Tämän takia islanninhevosen sanotaan olevan yksi maailman puhtaimpia hevosrotuja. (Werber 2016.)

Islanninhevonen on suosittu joka puolella maailmaa, ja etenkin Saksassa ja Yhdysvalloissa. Islanninhevosen erottaa muista hevosroduista sen kaksi ylimääräistä askellajia, töltti ja passi. Islanti on saavuttanut maineen hevosmatkailumaana islanninhevosten ansiosta. Vuonna 2015 Kansainvälinen islanninhevosjärjestö aloitti nelivuotisen islanninhevosen brändäyksen, johon käytettiin vuosit-

tain 25 miljoonaa islanninkruunua, eli melkein 200 000 euroa ja toukokuun ensimmäinen päivä julistettiin kansainväliseksi islanninhevosen päiväksi. (Werber 2016.)

Islanninhevosen brändinä on tuoda ratsastaja lähemmäs luontoa. Islanninhevonen on aito ja vilpitön ratsu, sen historia on autenttinen, se on seikkailullinen kumppani, voimakas ja lähellä luontoa ja se vastaanottaa lämpimästi islanninhevosityhteisöön. Islanninhevonen heijastaa Islannin luontoa. (Íslandsstofa 2016.) Islanninhevosesta on tullut yksi maailmalaajuinen hevosalan brändi. Sitä on käytetty sotahevosena, työhevosena ja juhtana, ja nykypäivänä siitä on tullut suosittu vapaa-ajan harrastushevonen. Hevosmatkailu on iso osa matkailuelinkeinoa Islannissa, ja hevosmatkailu on osa islanninhevosen markkinointia. Islanninhevonen on Islannin matkailuvaltti ja sen yksi vientituote. Rotu yhdistetään Islannin historiaan, sen luontoon ja eksotiikkaan. (Pussinen 2008, 15 - 16.)

Suomessa islanninhevosia on noin 3500 (Suomen Hippos ry 2019b). Islanninhevostalleja on Suomessa noin 60. Islanninhevonen on suosittu hevosmatkailussa, etenkin maasto- ja vaellusratsastuksessa. Rodun kahden ylimääräisen askellajin vuoksi järjestetään niillä askellajikursseja ja -kilpailuja. (Viitanen 2009.)

Islanninhevosen brändäys on onnistunut, se on haluttu rotu maailmanlaajuisesti, ja sitä suositaan hevosmatkailussa. Suomessakin rotu on saanut vahvan jalansijan, ja moni hevosmatkailuyritys suosii islanninhevosta. Se on tuttu ja turvallinen valinta hevosmatkailupalvelun valintaan, ja erikoinen ja mukava askellaji töltti kiinnostaa ja houkuttaa. Suomenhevosen brändäyksessä ja markkinoinnissa voitaisiin ottaa mallia islanninhevosesta. Suomenhevosen monipuolisuutta, persoonallisuutta, historiaa ja muita hyviä ominaisuuksia voitaisiin markkinoida niin kotimaan hevosmatkailussa kuin kansainvälisellä tasolla. Islanti tunnetaan hevosmatkailumaana, ja se houkuttaa niin hevosihmisiä kuin muitakin matkailijoita. Suomen imago hevosmatkailumaana on vielä lähes täysin olematon. Islannista voitaisiin tässäkin asiassa ottaa mallia.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyöllä selvitettiin suomenhevosen käyttöä Lapin hevosmatkailussa, sekä sen asemaa ja merkitystä hevosmatkailuyrityksissä, miten suomenhevosta markkinoidaan ja pitäisikö sen asemaa kehittää Lapissa. Kyselytutkimus suunnattiin hevosmatkailupalveluita tarjoaville yrityksille. Selvitys rajattiin Lapin alueelle, eli otanta saatiin eri puolilta Lappia.

Selvitykseen valittiin empiirinen tutkimusmenetelmä, eli tutkimustulokset saadaan konkreettisista ja kootuista havainnoista, jotka sitten analysoidaan (Jyväskylän yliopisto 2015). Tässä selvityksessä havainnot saatiin kyselyn avulla hevosmatkailuyrittäjiltä. Empiirinen tutkimusmenetelmässä teoria kerätään ja muodostetaan eri aineistojen ja olemassa olevien teorioiden käsittelyllä. Teoriasta johdetaan hypoteeseja, joita verrataan tutkimuksessa saatuihin havaintoihin. (Skepsis 2019.) Tässä opinnäytetyössä teoriaa voidaan verrata tutkimustuloksiin, joten empiirinen tutkimusmenetelmä oli tälle opinnäytetyölle sopiva.

Kyselyssä (Liite 1.) oli kaksitoista kysymystä. Osa oli määrällisiä kysymyksiä, eli vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi. Suurin osa oli laadullisia kysymyksiä, eli avoimia kysymyksiä, joihin vastaaja sai vapaasti vastata omin sanoin. Avoimet kysymykset valittiin siksi, että vastaajilla olisi täysin vapaa sana vastata kysymykseen, ja tuoda oma mielipiteensä ja näkemyksensä esille. Valmiit vastausvaihtoehdot olisivat voineet rajoittaa mielipiteiden ja omien näkemyksien esille tuomista. Avoimet kysymykset toivat omat riskinsä, sillä vastaajat eivät välttämättä vastaa niihin yhtä helposti kuin valmiisiin vastausvaihtoehtoihin, ja vastaukset voivat jäädä hyvin suppeiksi.

Kysymykset voidaan jakaa neljään osioon. Ensin selvitettiin hevosmatkailuyritysten profiili, missä yritykset sijaitsevat, millaisia hevosmatkailupalveluita yritykset tarjoavat, kuinka monta hevosta he käyttävät hevosmatkailupalveluissaan ja minkä rotuisia hevoset ovat. Toisessa osiossa kysyttiin perusteluja suomenhevosen valinnalle tai valitsemattomuudelle, sen hyviä ja huonoja ominaisuuksia hevosmatkailussa muihin hevosrotuihin verrattuna sekä yleisellä tasolla, ja ovatko yritykset lisäämässä tai vähentämässä suomenhevosten määrää. Seuraavaksi kysyttiin suomenhevosen markkinoinnista, ja millaisia kokemuksia kotimaisilla ja

ulkomaisilla asiakkaila on ollut suomenhevosesta eli millainen imago sillä on. Viimeiseksi kysyttiin suomenhevosen aseman kehittämistarpeista Lapin hevosmatkailussa ja annettiin vastaajille vapaa sana.

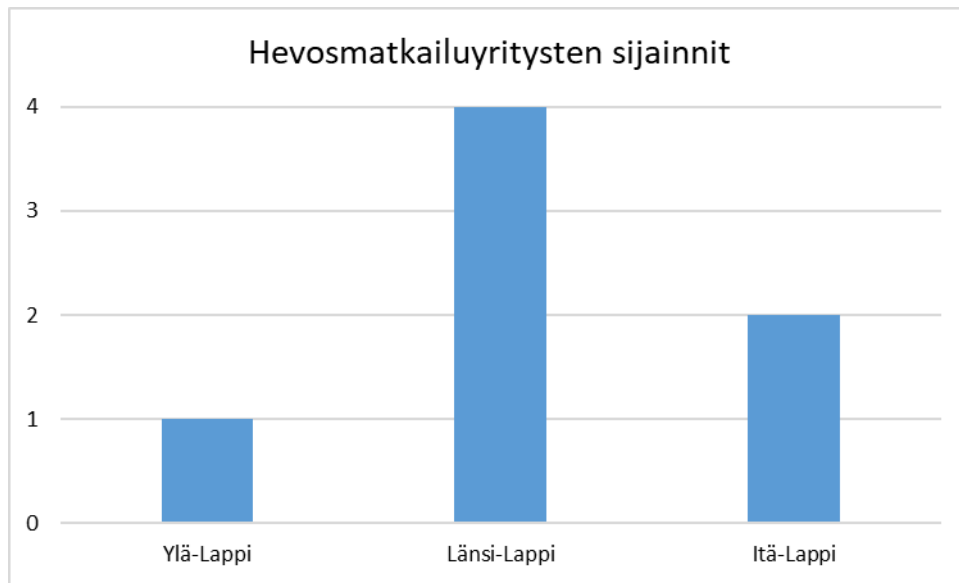
Kysymyksillä haettiin vastauksia opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyön tärkein tavoite oli selvittää, mikä on suomenhevosen asema Lapin hevosmatkailussa. Tähän haettiin vastausta kysymällä hevosmatkailuyrittäjiltä suomenhevosten osuus Lapin matkailuhevosista, mihin ei pienen vastaajamäärän vuoksi saatu tarkkaa vastausta. Kyselyllä selvitettiin suomenhevosen valintaan ja valitsemattomuuteen vaikuttavia tekijöitä hevosmatkailuyrityksissä, mikä merkitys suomenhevosella ylipäänsä on Lapin hevosmatkailussa, kuinka paljon ja miten suomenhevosta markkinoidaan Lapin hevosmatkailuyrityksissä, mitä markkinointivälittejä rodulla on sekä miten ja miksi suomenhevosta tulisi markkinoida niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Kysely lähetettiin 23 Lapin alueen hevosmatkailuyritykselle maaliskuun 2019 alussa sähköpostilla, ja vastausaikaa annettiin kolme viikkoa. Muistutusviesti lähetettiin ajan umpeutuessa vähäisen vastaajamäärän vuoksi, ja lisäaikaa annettiin vielä maaliskuun loppuun asti. Kysely oli muodostettu Webropol-ohjelmalla. Vastauksia saatiin takaisin seitsemästä yrityksestä, jolloin vastausprosentiksi muodostui 30,4 prosenttia. Otanta jäi näin ollen haluttua pienemmäksi, mutta jo seitsemän vastaajaa tuo tietoa tilanteesta ja mahdollistaa analysoinnin. Jos selvitys olisi toteutettu yrityshaastatteluina, olisi seitsemän vastaajaa ollut jo erinomainen määrä.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Hevosmatkailuyritysten profiili

Vastauksia kyselyyn tuli seitsemältä hevosmatkailuyrittäjältä Lapin alueelta. Kysely oli lähetetty 23 hevosmatkailuyrittäjälle. Kyselyyn vastanneet hevosmatkailuyritykset sijaitsivat eri puolilla Lappia alla olevan kuvion 1 mukaisesti. Yrityksistä yksi sijaitsi Ylä-Lapissa, neljä Länsi-Lapissa ja kaksi Itä-Lapissa.

Kuvio 1. Hevosmatkailuyritysten sijainnit

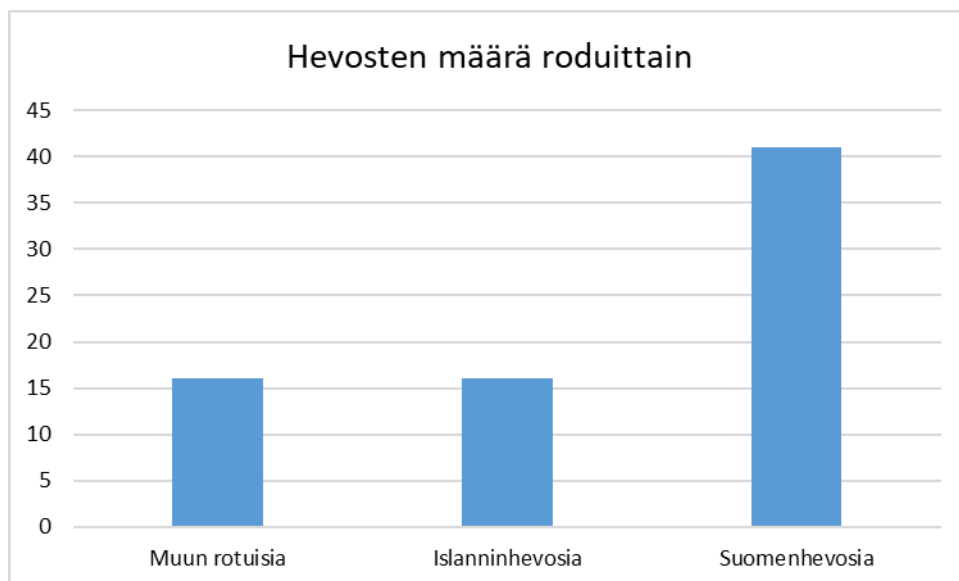
Hevosmatkailuyrityksiltä kysyttiin, minkälaisia hevosmatkailupalveluita he tarjoavat asiakkailleen. Vaihtoehtoina olivat vaellusratsastus, joka sisältää yöpymistä, maastoratsastus, joka ei sisällä yöpymistä, rekiajelut, hevosleirit ja/tai hevoskursit, ja muu vaihtoehto.

Alla olevasta kuviosta 2 näkee, miten hevosmatkailupalvelutarjonta jakaantuu. Muihin vaihtoehtoihin oli annettu vastaukseksi ratsastustunnit, askellajikurssit, metsäretket hevosten kanssa, vankkuriajelut, hevoskoulutukset sekä hyvinvointia ja kävelyä hevosten kanssa. Reki- ja vankkuriajelua tarjottiin kyselyyn vastanneissa yrityksissä vain niissä, joissa oli käytössä suomenhevosia. Pelkästään islanninhevosia sisältävät yritykset tarjosivat muiden palveluiden ohella askellajikursseja, mikä on tyypillinen islanninhevospalvelu.

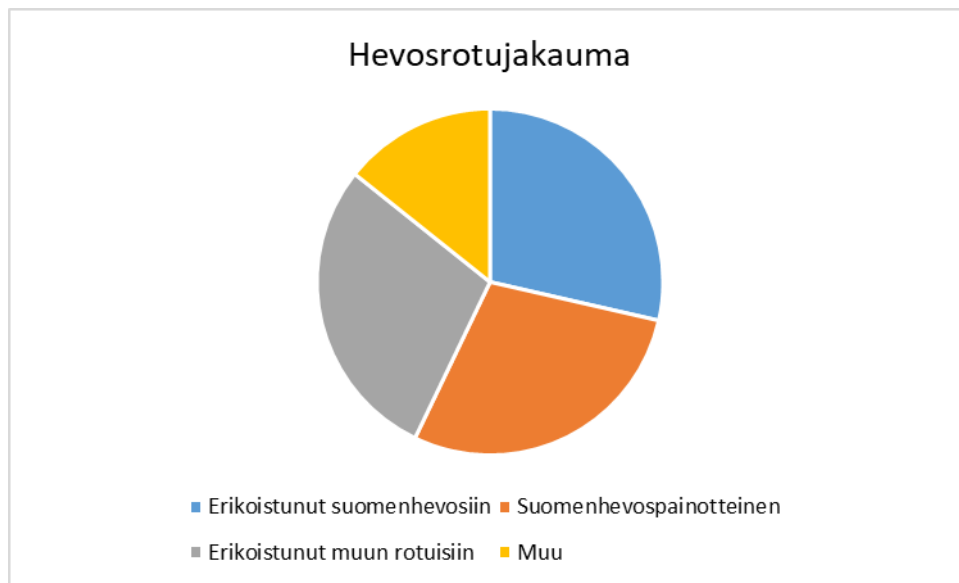
Kuvio 2. Hevosmatkailupalvelutarjonta

Yrityksiltä kysyttiin, minkä rotuisia hevosia he käyttävät hevosmatkailupalveluissaan, ja kuinka monta (Kuvio 3). Vastausvaihtoehtoja olivat suomenhevoset, islanninhevoset ja muun rotuiset. Yhteensä yrityksissä oli suomenhevosia 41 yksilöä, islanninhevosia 16 yksilöä ja muun rotuisia hevosia 16 yksilöä. Tästä ei vielä voi päätellä koko Lapin rotujakaumaa, sillä vastaajien määrä ei ollut siihen tarpeeksi suuri. Päätellä voi lähinnä sen, että kyselyyn vastasi eniten suomenhevosiä.

Kuvio 3. Hevosten määrä rotuittain

Vastauksista kävi ilmi, että osa vastaajista oli täysin suomenhevosiin erikoistuneita ja osa oli suomenhevospainotteisia, eli suomenhevosten lisäksi käytettiin muutamaa muun rotuista hevosta (Kuvio 4). Osa vastaajista ei käyttänyt suomenhevosiä laisinkaan hevosmatkailupalveluihin, vaan olivat erikoistuneet islanninhevosiin ja painottuneet amerikkalaisiin mustangeihin. Hevosmatkailupalveluihin käytettiin myös tasamääräisesti suomenhevosiä ja muun rotuisia hevosia. Matkailukäytössä olevien hevosten määrä vaihteli yrityksissä muutamasta hevosesta noin 15 hevoseen.

Kuvio 4. Hevosrotujakauma

5.2 Suomenhevonen hevosmatkailussa

Yli 70 prosenttia hevosmatkailuyrityksistä käytti hevosmatkailupalveluihin suomenhevosiä. Perusteluita suomenhevosen valinnalle olivat sen monipuolisuus ja soveltuvuus erilaisiin palveluihin, vaihteleva koko ja hevosen vahvuus, sekä rauhallinen, luotettava ja ihmisistä kiinnostunut luonne. Suomenhevosta suosittiin, sillä se soveltuu Lapin arktisiin olosuhteisiin, vaihtelevaan säähän, ja syvään lumeen. Rotu on aito ja alkuperäinen, kansallinen ylpeyden aihe, kulttuurihistoriallisesti arvokas, ja sen tarina kiinnostaa matkailijoita. Sen voi brändätä kuten kaikkialla maailmassa tunnetun islanninhevosen. Suomenhevonen oli valittu, sillä haluttiin suosia kotimaista rotua sekä tehdä sitä tunnetuksi kansainvälisille matkailijoille.

”Suomenhevonen on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja sen tarina kiinnostaa paljon matkailijoita. Sen voi brändätä kuten islanninhevosen, joka tunnetaan kaikkialla maailmassa.”

”Suomenhevonen on mielestäni paras rotu tähän työhön, jossa tarjotaan monipuolisesti erilaisia palveluita!”

Osa vastaajista ei käyttänyt suomenhevosta lainkaan matkailupalveluihin. Syynä oli erikoistuminen muihin rotuihin. Yhtenä syynä oli valmiin yrityksen ostaminen hevosineen, joten valinta tuli sitä kautta. Osa vastaajista oli ennen käyttänyt hevosmatkailupalveluissaan suomenhevosta, ja olivat pitäneet niistä kovasti, mutta erikoistuivat nykyään erityyppisiin hevosiin. Osa oli erikoistunut täysin islanninhevosiin. Islanninhevosen vahvuus suomenhevoseen verrattuna on sen erikoinen askellaji töltti, joka on pitkällä matkalla mukavampi kuin ravi. Amerikkalaisia mustangejakin verrattiin suomenhevosiin, eikä kumpikaan ollut toista rotua parempi taikka huonompi.

Etuja suomenhevosilla koettiin olevan muihin hevosrotuihin sen monipuolisuus ja -käyttöisyys hevosmatkailussa. Suomenhevonen on rauhallinen ja luotettava, sen hyvät hermot ja pakoreaktion hallittavuus ovat suuri etu asiakasturvallisuuden kannalta. Se sopii monia rotuja paremmin Pohjois-Suomen sääoloihin, ja soveltuu umpihankeen lyhytjalkaisempia hevosrotuja, kuten islanninhevosta ja poneja paremmin. Suomenhevosen koko nähtiin sekä vahvuutena, ja toisaalta heikkoutena. Suomenhevosen vahvuus on sen etu, se jaksaa kantaa helposti aikuisiakin, eivätkä sen voimat lopu kesken. Muihin hevosrotuihin verrattuna suomenhevosen vahvuus on sen kotimaisuus. Vastaajista osa halusi suosia Suomen omaa kansallisrotua, tuoda se näyttille muulle maailmalle, ja esitellä suomenhevosta Suomen itsenäisyyden turvaajana.

”Ja tietysti Suomessa suomenhevosten käyttö on hienoa, jotta Suomen oma rotu on esillä muille maille.”

Haasteena muihin hevosrotuihin verrattuna pidettiin osaa suomenhevosen luonteenpiirteistä. Sitä pidetään jääräpäisenä ja liian älykkäänä. Helposti vahvuutena nähtävä herkkyyks voi olla haaste vaihtuvien asiakkaiden kanssa, sillä suomenhevonen on usein ”yhden ihmisen hevonen”. Ravijalostus sekä yksitoikkoinen tree-naaminen tekevät suomenhevosista kuumia ja malttamattomia. Toinen heikkous

muihin rotuihin verrattuna on suomenhevosten heikko saatavuus, uusia hevosmatkailuun sopivia yksilöitä ei löydä helposti.

Yleisiä suomenhevosen vahvuuksia hevosmatkailussa ovat sen vahva tarina ja suomalaisuus. Suomenhevosen järkevä luonne, into, voima ja sitkeys sekä hevosen terveys ja upea ulkomuoto ovat sen etuja. Suomenhevonen on monipuolinen, sama yksilö toimii niin ratsuna kuin kärryjen ja reenkin edessä. Ne toimivat parivaljakoissa, ja niiden maasto-ominaisuudet ovat loistavat. Suomenhevoset ovat tarpeeksi vahvoja vaihtuvaan asiakaskuntaan. Ne soveltuvat hyvin aloittelijoille, ja laajentavat näin asiakaskuntaa.

Heikkouksia suomenhevosella yleisesti matkailukäytössä ei aiemmin mainittujen heikkouksien lisäksi osattu sanoa. Eräs vastaaja sanoikin, ettei suomenhevosella ole heikkouksia. Heikkoutena nähtiin sen sijaan ihmisten riittämättömät taidot käsitellä ja kouluttaa hevosia. Tämän takia suomenhevoselle on syntynyt perusteen huono maine hankalana hevosena. Osaavilla koulutustaidolla voidaan jopa suuri hevosmatkailuyritys täyttää pelkillä suomenhevosilla.

”Meiltäkin usein kysytään: ”mistä ihmeestä olette löytäneet noin monta matkailuun soveltuvaa suomenhevosta”. Vastaus on, että Suomi on täynnä loistavia suomenhevosia, jos vain osaa avata silmät ja katsoa hevosta oikein.”

Yrittäjiltä kysyttiin, olisiko heillä halua lisätä suomenhevosten määrää yrityksissään. Kolme vastasi, ettei heillä ole halua taikka tarvetta lisätä suomenhevosten määrää. Yksi vastaaja voisi ottaa suomenhevosia yritykseensä, jos kohdalle sattuu heitä tarvitsevia suomenhevosyksilöitä.

5.3 Suomenhevosen markkinointi ja imago

Kyselyyn vastaajista vajaa 30 prosenttia markkinoi suomenhevosta kotimaan asiakkaille, ja yli 40 prosenttia ulkomaan matkailijoille. Markkinointikanavia olivat yritysten omat nettisivut, somekanavat kuten Instagram, Facebook ja MJ Social, messut ja workshopit. Suomenhevosta markkinoitiin suoralla myynnillä ja yhteistyökumppanien, kuten isojen matkanjärjestäjien ja hotellitoimijoiden kautta, sekä Vaellustalliin liiton ja Suomen ratsastajainliiton avulla. Yli 40 prosenttia vastaajista ei markkinoinut palveluitaan suomenhevosella, vaikka heillä suomenhevosia käytettiin hevosmatkailupalveluissa.

Kotimaan asiakkaat ja matkailijat ovat eri yrityksissä olleet joko hyvin vähän kiinnostuneina suomenhevosesta, tai sitten ovat kaikki pitäneet rodusta. Suomalaiset matkailijat pitävät suomenhevosesta ja ovat olleet hyvin vaikuttuneita sen soveltuvuudesta hevosmatkailuun. Kokemukset ovat olleet hyviä. Verrattuna islanninhevoseen ja norjalaiseen vuonohevoseen, on suomenhevonen vaikuttanut kooltaan isolta. Puoliverihevosiiin tottuneet ja maneesissa ratsastavat kaupungista tulevat asiakkaat pääsevät luotettavan suomenhevosen selässä maastoreiteillä näkemään hevosen luonnollista käyttäytymistä, ja heille avautuu aivan uusi maailma.

”Monelta näyttää unohtuneen kuinka hienoja suomenhevokset ovat.”

Ulkomaalaiset asiakkaat ja matkailijat eivät suurimmaksi osaksi ole tienneet suomenhevosen olemassaolosta, mutta ovat hyvin kiinnostuneita rodusta. Kokemukset suomenhevosesta ovat olleet hyviä, ja matkailijat ovat tykänneet rodusta. He ovat pitäneet suomenhevosta erikoisuutena. Suomenhevosen historia ja tarinat, suomalaisuus ja alkuperäisyys kiinnostavat. Rodun sopeutuvuus Lapin olosuhteisiin kiinnostaa ja ihmetyttää, ulkomaalaiset matkailijat ovat olleet jopa ihmeissään siitä, että hevonen voi selvitä hengissä talvesta.

”Lumessa ratsastaminen on jotain aivan ihmeellistä ihmisille, jotka eivät ole eläessään nähneet lunta. Rekiretki talviseen, hiljaiseen metsään on kuin satua heille. Hevosen voima ja henki on vaikuttavaa. Ohjelmat yhdistettynä luontoomme: lumeen, tähtitaivaaseen, revontuliin, tuntureihin, yöttömään yöhön, puroihin, joista voi juoda vettä, kullanhuuhtontaan... tekee kokonaisuuden, joka houkuttaa ulkomaalaisia.”

”Hyvin hoidetut ja koulutetut hevoset ovat avainasemassa. Valveutuneet kansainväliset asiakkaat kiinnittävät paljon huomiota siihen onko hevoset (tai eläimet ylipäänsä) hyvin hoidettuja. Ovat tottuneet näkemään maailmalla kaikenlaisia kaakkeja, joilla kylkiluut törröttävät. Siistit tilat ja hyvinvoivat hevoset ovat kaiken toiminnan A ja O.”

5.4 Suomenhevosen aseman kehittäminen

Hevosmatkailuyrittäjiltä kysyttiin, miten suomenhevosen asemaa voitaisiin kehittää Lapin hevosmatkailussa. Lähes jokainen oli vastannut, että suomenhevosta pitäisi markkinoida enemmän. Nyt markkinointi on yleisesti melko vähäistä, ja etenkin kansainvälistä yhteismarkkinointia kaivattaisiin. Suomea tulisi markki-

noida hevosmatkailumaana kuten Islantia, ja suomenhevosta markkinoida etenkin kansainvälisesti. Yhteistyö hevosmatkailuyritysten ja matkanjärjestäjien välillä auttaisi kansainväliseen näkyvyyteen.

Toinen vahvasti esiin noussut asia oli yrittäjien kouluttaminen. Koulutusta ja osaamista tarvittaisiin palveluiden hinnoitteluun ja kuluihin, tuotteistamiseen, matkailumarkkinointiin, asiakasturvallisuuteen, sekä hevosten käsittelyyn ja koulutukseen. Paikallisia tulisi kouluttaa hevosmatkailuyrityksiin töihin. Hevosmatkailun tulisi olla enemmän ammattimaista ja kannattavampaa.

Suomenhevonen tarvitsisi osakseen koulutusta, tiedotusta ja rahallista tukea. Näyttävät markkinointitapahtumat, kuten pitkä letka rekihevosiä Rovaniemelle, toisivat suomenhevoselle näkyvyyttä osakseen. Suomenhevosen valtteja, kuten sen historiaa, kotimaisuutta ja monipuolisuutta tulisi hyödyntää enemmän.

Lapin hevosmatkailun nähtiin olevan jo menossa hyvään suuntaan, ja Lapin olevan muuta Suomea edellä hevosmatkailussa. Kehittämisen kohteita kuitenkin vielä on, esimerkiksi rajoituksia haluttaisiin vähennettävän, esimerkkinä kansallispuistoihin ei käytännössä saa hevosella mennä. Hevoskoulutuksen taso ja järjestyminen on tärkeää, jota tulisi parantaa entisestään.

Lopuksi vastaajille annettiin vielä vapaa sana aiheesta. Aihe oli vastaajien mielestä tärkeä asia hoitaa ja nostaa esille. Suomenhevosen asema ja tilanne niin Lapissa kuin koko Suomessa ovat tärkeitä asioita ylläpitää. Suomenhevosen markkinointia olisi enemmän, kun kaikki palaset loksataisivat paikoilleen. Se on tärkeä Suomen kansallisrotu, jota pitäisi vaalia tulevillekin sukupolville, ja lisäämään hevosten geeniperimää.

5.5 Johtopäätökset

Yhteensä hevosmatkailukäytössä olevia hevosia oli kyselyyn vastanneissa yrityksissä 73 kappaletta, joista suomenhevosiä oli 47, islanninhevosiä 16 ja muun rotuisia hevosia 16. Tästä ei vielä voi päätellä koko Lapin hevosrotujakaumaa vähäisen vastaajajoukon vuoksi. Kysely kuitenkin innoitti suomenhevosiä tuomaan mielipiteitään esiin ja ilmaisemaan huolensa suomenhevosiä heikkoa

tilannetta kohtaan. Keskustelua saatiin vähän aikaiseksi, mikä oli opinnäytetyön yksi tarkoituksista.

Suomenhevosen valintaan liittyvät perustelut ja hyvät ominaisuudet hevosmatkailussa olivat pitkälti samoja, mitä teoriaosuudessa nousi esille. Näitä piirteitä olivat sen monipuolisuus, vaihteleva koko ja vahvuus, rauhallinen luonne ja pakoreaktion hallittavuus sekä suomenhevosen ainutlaatuinen historia ja sieltä nousevat tarinat. Kyselyssä nousi esille lisäksi suomenhevosen sopeutuvuus Lapin arktisiin olosuhteisiin, mitä voidaan yhtä lailla hyödyntää imagon ja brändin kehittämisessä. Suomenhevospalvelut ovat suomalaisen hevosmatkailun vetovoimatekijä, joita moni lappilainen hevosmatkailuyrittäjä osaa jo hyödyntää.

Niin teoriassa kuin kyselyssä tuli ilmi, hevosmatkailuun sopivia suomenhevosia ei ole tarpeeksi saatavilla. Syyksi mainittiin suomenhevosen hankala luonne ja ravijalostus. Toisaalta moni vastaaja mainitsi, ettei ongelma ole niinkään suomenhevosesessä ja huonossa saatavuudessa, vaan hevostutuksen osaamattomuudessa. Osaava hevostututtaja saa hankalaluontoisestakin yksilöstä hevosmatkailuun sopivan ja vaikka hevosella olisi ravitaustaa. Kaikilla ei ole kuitenkaan aikaa tai osaamista panostaa hevosten koulutukseen. Asiakaskäyttöön koulutetuilla suomenhevosilla olisi selvästi kysyntää, ja siinä voisi taitavalle hevostututtajalle töitä riittää.

Vastaajajoukossa oli islanninhevosia matkailupalveluissaan käyttäviä. Islanninhevosen omalaatuinen askellaji töltti oli mainittu sen eduksi suomenhevosiin verrattuna. Islanninhevonen on suosittu ja tunnettu hevosmatkailurotu ja sen brändäys on onnistunut. Suomenhevosen markkinointiin ja brändäykseen hevosmatkailussa voitaisiin ottaa islanninhevosesta mallia, ja tehdä siitä yhtä kiinnostava hevosmatkailurotu Suomenhevosella on puolellaan sen suomalaisuus ja erinomainen sopeutuvuus Suomen olosuhteisiin. Jos Suomesta saataisiin Islannin tapaan kiinnostava hevosmatkailumaa, johon sillä edellytyksiä riittää, voisi hevosmatkailun suosio nousta ja suomenhevonen nousta islanninhevosen tapaan suosituksi hevosmatkailuroduksi. Lapissa etenkin olisi loistava tilaisuus nostaa Suomen hevosmatkailua ja suomenhevosta esille ulkomaan markkinoille. Suomenhevosen tunnettuus ulkomailla toisi lisää mahdollisuuksia hevosmatkailuun.

Yksikään vastaaja ei aikonut lisätä suomenhevosten määrää yrityksissään. Toisaalta kukaan ei aikonut vähentääkään suomenhevosiä. Hevosmäärä saattoi yrityksissä olla vakiomäärä, johon ei nähty kasvun paikkaa. Tämän kysymyksen olisi voinut muotoilla selkeämmin ja kysyä esimerkiksi vastaajien investointihalukkuutta suomenhevosiä ajatellen. Kysymyksen heikon muotoilun vuoksi ei tulos välttämättä ole aivan luotettava.

Kotimaisilla matkailijoilla oli suomenhevosesta hyviä kokemuksia, vaikka kiinnostusta rotua kohtaan ei aina ole. Suomalaisten mielestä suomenhevonen saattaa kin olla jopa tylsä hevosrotu, ja ulkomaiset hevosrodut kuten islanninhevonen ja norjalainen vuonohevonen nähdään herkemmin eksoottisina ja kiinnostavina valintoina hevosmatkailupalveluihin. Suomenhevosen hienous onkin monella suomalaisella tuntunut unohtuneen, mutta se palaa usein mieleen onnistuneen hevosmatkailuaktiviteetin myötä. Ulkomaalaiset matkailijat eivät suomenhevosesta useimmiten ole kuulleet, joten ennakkoluulot sitä kohtaan eivät ole yhtä suuret kuin kotimaisilla matkailijoilla. Näin hyvät kokemukset suomenhevosesta kasvattavat sen hyvää imagoa ulkomaalaisten keskuudessa. Hyvinvoivat hevoset ylläpitävät suomalaisen hevosmatkailun imagoa etenkin ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa.

Suomenhevosen markkinoinnissa voisi näiden matkailijoiden kokemusten perusteella panostaa ulkomaalaisille markkinoidessa rodun tarinaan ja suomalaisuuteen sekä sen sopeutuvuuteen arktisissa olosuhteissa. Kotimaan markkinoinnissa suomenhevosen monipuolisuus ja erinomainen sopeutuvuus hevosmatkailuun sekä sen suomalaisuus voitaisiin nostaa esille. Aikaisemmin Suomen Hippos ry:n toteuttamassa suomenhevosen viestintäsuunnitelmassa esiin nostetut piirteet voitaisiin hyödyntää myös hevosmatkailussa markkinoidessa. Suomenhevonen on tosi ja rehellinen, kuin kuka tahansa suomalainen, ja tämä pitäisi etenkin kotimaisten hevosmatkailun kuluttajien tietää, jotta kiinnostus rotua kohtaan saataisiin nousuun.

Vaikka hevosmatkailu on Lapissa päätoimisempaa kuin muualla Suomessa ja matkailu on ammattimaisempaa, koetaan hevosmatkailuun kaivattavan vielä lisää osaamista ja koulutuksia. Markkinointiin kaivattaisiin lisäosaamista ja resurs-

seja ja etenkin kansainvälisen yhteistyön ja markkinoinnin koettaisiin tuovan uusia mahdollisuuksia Lapin hevosmatkailuun. Moni vastaaja oli omilla tahoillaan yhteistyötä jo kehittänyt matkailun sidosryhmien kanssa, mutta yhteistyötä voisi vielä kehittää hevosmatkailuyritysten välille. Pienetkin toimijat tulisi saada tasapuolisesti verkostoihin ja yhteistyöhön mukaan, jotta hevosmatkailu ja suomenhevonen hyötyisivät kokonaisvaltaisesti.

6 POHDINTA

Suomenhevosen koetaan olevan ahtailla niin Lapissa kuin koko Suomessakin. Sen suosio ei ole tarpeeksi suurta tuontitrotujen rinnalla ja kilpailua muita rotuja vastaan on paljon. Suomenhevosväen harrastelijamaisuuden koetaan olevan yksi suuri heikkous rodun aseman parantamisen etenemiseen. Toiminnan ammatillisella kasvulla niin yrittäjät kuin suomenhevonen hyötyisivät tahoillaan. Huoli rodun elinvoimaisuutta kohtaan on suuri.

Kyselyssä tuli selkeästi esille, että kehittämistoimia suomenhevosen aseman parantamiseksi Lapin hevosmatkailussa osataan sanoa, mutta käytännössä niitä ei joko osata toteuttaa, resurssit eivät riitä tai uskallusta siihen ei tarpeeksi löydy. Yksittäiset yrittäjät ja toimijat toteuttavat suomenhevosen kehittämistä omilla tahoillaan, mutta suurempaa yhteistyötä suomenhevosen kehittämiseen ei vielä ole. Suomenhevostoimijat, niin yrittäjät, hevosalan organisaatiot ja matkailun toimijat voisivat muodostaa yhteistyöryhmän, jonka avulla kehittämistä saataisiin systemaattisesti toteutettua. Yhteistyöllä osaaminen ja resurssit saataisiin kiertoön ja tehokkaampaan käyttöön. Yksi vaihtoehto kehittämiselle olisi toteuttaa sitä hankkeiden kautta, sillä omia resursseja siihen ei välttämättä tarpeeksi ole. Hankkeiden kautta saataisiin suomenhevosen kehittämiseen ulkopuolista rahoitusta, panostusta ja jatkuvuutta.

Lapissa olisi paljon potentiaalia suomenhevosen näkyvyyden lisäämiseen hevosmatkailun osalta, sillä matkailutoimijat ovat suuria ja kokeneita, ja ulkomaalaisia matkailijoita riittää yllin kyllin. Suomenhevosen asemaa voitaisiin kehittää oikein kohdistetulla markkinoinnilla, yhteistyöllä, koulutuksilla, tiedottamisella ja tapahtumilla. Näitä voitaisiin varmasti toteuttaa, jos asiaan tartuttaisiin yhdessä ja päätäväisesti.

Vastuu suomenhevosesta ei kuulu yksinomaan kenellekään, mistä syystä mitään ei sen vuoksi suuremmin tapahdu. Suomenhevosen tilanteesta puhutaan kyllä paljon, mutta se on nimenomaan sen tyylistä, että ”jotain pitäisi tehdä” ja niin edelleen. Koska vastuu ei kuulu kenellekään, ei vastuun ottamiseen kukaan tartu. Tähän tarvittaisiin paljon vahvoja mielipiteitä ja käytännön toimia, jotta asiaa saa-

taisiin sysättyä liikkeelle. Eri hevosalan organisaatiot sekä paikalliset toimijat voisivat tarttua suomenhevosen kehittämiseen ja sysätä asioita liikkeelle yhteistyöverkostoja hyväksi käyttäen.

Suomenhevonen nykypäivänä kuuluu suurimmaksi osaksi ravimaailmaan. Hevosmatkailussa sen arvo on kyllä todettu, mutta silti muut hevosrodut vievät siltä tilaa ja jalansijaa. Varsinkin tunnettu ja suosittu islanninhevonen on hevosmatkailussa monesti helpompi valinta kuin suomenhevonen. Kilpailua tapahtuu muita rotuja vastaan, mutta myös suomenhevosen eri jalostussuuntien välillä. Kun suurin osa suomenhevosista jalostetaan ja treenataan raviurheiluun, ei muille käyttölinjoille jää niin monia yksilöitä. Silloin täytyy löytyä osaamista kouluttaa entisiä ravihevosia asiakaskäyttöön.

Työhevosmatkailussa ja reki- ja vankkuriajeluissa suomenhevonen päihittää lähes kaikki muut hevosrodut, mutta näiden pariin toimimaan ei nykypäivänä tahdo löytyä osaavia ihmisiä, tai kiinnostus ja tarve työhevosia kohtaan on niin vähäistä. Jotta hevostuotantosaamista saataisiin kasvuun, olisi jälleen yhteistyö hevos-toimijoiden välillä osaamista levittävä voimavara. Koulutukset Lapissakin asti voisivat innostaa ja tuoda osaamista hevosten käsittelyyn ja koulutukseen.

Kilpaillessa muita hevosrotuja vastaan, tulisi suomenhevosen mahdollisuudet kääntää vahvuuksiksi. Monipuolisuus ja ainutlaatuinen historia ovat rodun vahvuuksia, joilla voidaan hyvinkin kilpailla muita hevosrotuja vastaan. Kilpailua tapahtuu Lapin sisällä rekikoiria ja poroja vastaan. Hevosmatkailun valtti on sen ympärivuotisuus, eikä lumettomana aikana tarvitse kilpailla rekikoiria ja poroja vastaan. Suomenhevostuotteilla hevosmatkailua voitaisiin saada houkuttelevammaksi. Reki- ja vankkuriajelut ovat suomenhevoselle ominaisia ohjelmopalveluita, jotka ovat helppoja aktiviteetteja muillekin kuin hevosihmisille. Yhdistämällä suomenhevonen näihin palveluihin tekee rodusta helposti lähestyttävän ja houkuttelevan kohteen matkailijoille.

Suomenhevonen on niin monipuolinen hevonen, että yksi yksilö voi toimia samanaikaisesti raviurheilussa, ratsastuksen eri kilpailulajeissa, asiakaskäytössä ratsastuskouluissa ja hevosmatkailussa sekä hevosterapiassa. Tämä monipuolisuus on niin arvokas ja erikoinen piirre, että sitä pitäisi vaalia ja tuoda se koko

maailman nähtäville. Lisäksi sen arvokas historia Suomen itsenäisyyden puolustajana on sellainen tarina, mitä tulisi kertoa sukupolvelta toiselle. Kaikki nämä suomenhevosen upeat piirteet ja niiden potentiaali jäävät käyttämättä ja piiloon, jos niitä ei tuoda ylpeänä esille, tai sen tilalle valitaan eri hevosrotuja.

Monipuolisuus kuitenkin pohjautuu jalostukseen ja koulutukseen, ja jos osaa mistä kouluttamiseen ei ole, ei monipuolisuutta synny. Hevosyrittäjät itse voivat markkinoida ja luoda suomenhevoseksi imagoa esittelemällä sen piirteitä ylpeänä ja innostuneesti asiakkailleen ja muille ihmisille. Tämän luulisi olevan melkein pätevin tapa levittää suomenhevosen imagoa. Ulkopuolinen tuki toisi muutokseen resursseja ja jatkuvuutta. Tukea voisi saada yhteistyökumppaneilta kuten hevosalan organisaatioilta ja matkailun sidosryhmiltä tai hanketoiminnalla. Aloitteen on kuitenkin lähdettävä jostain liikkeelle, ja todennäköisesti se lähtee omasta toimijakunnasta.

Islanninhevonen on saanut Suomen hevosmatkailussa sellaisen jalansijan, että se on rotuna suomenhevosen suurin kilpailija hevosmatkailussa. Kun suomenhevonen nähdään edelleen työhevoseksi tai ravihevoseksi, on islanninhevosen imago täysin hevosmatkailurotuna. Islanti tunnetaan hevosmatkailumaana islanninhevosten ansiosta, kun taas suomenhevosen asema hevosmatkailussa on vielä varsin alkuvaiheissa. Moni hevosmatkailuyritys suosiikin islanninhevosia, ja erikoistuu herkemmin tunnettuun islanninhevoseseen kuin suomenhevoseseen. Niin kotimaisille kuin ulkomaisille matkailijoille islanninhevonen on tuttu, ja se on helppo valinta turvalliseen maasto- ja vaellusratsastukseen.

Islanninhevosen brändäys on onnistunut, ja sen tunnettuus ja imago on maailmanlaajuisia. Suomenhevosen brändäyksessä voitaisiin ottaa mallia islanninhevosesta, ja pyrkiä samanlaiseen kansainväliseen tunnettavuuteen. Myös kotimaisilla markkinoilla tulisi panostaa suomenhevoseseen, ja tuoda sen imago tähän päivään. Suomenhevonen voitaisiin esitellä yhtä hyvänä, ja ellei parempanakin hevosmatkailurotuna. Niin kotimaiset kuin ulkomaiset matkailijat pitäisi saada vakuutettua siitä, että suomenhevonen on paras hevosrotu suomalaiseen ympäristöön.

Selvitykselle asetetut tavoitteet olisi saavutettu paremmin suuremmalla vastaajamäärällä, mutta jo seitsemän vastaajaa antoi jonkinlaisen käsityksen suomenhevosen asemasta Lapin hevosmatkailussa. Suomenhevosen asemaa pidetään osin huolestuttavana, vaikka moni yritys jo panostaakin rodun näkyvyyteen. Suomenhevosten kokonaismäärää Lapin kaikista hevosmatkailukäytössä olevista hevosista ei saatu selvitettyä, mutta ilmi kävi, että rotua käytetään paljon hevosmatkailupalveluissa ja suomenhevosihmisiä Lapista löytyy. Markkinointi ei nousut aivan halutulla lailla esille, mitä voisi jatkossa tutkiakin enemmän. Suomenhevosen imagosta nousi jonkinlainen kuva matkailijoiden käsityksistä, mutta siihenkin voisi suurempia tutkimuksia toteuttaa.

Suomenhevosen hyviä sekä huonoja ominaisuuksia hevosmatkailukäytössä tuli kyselyssä ilmi, sekä miksi rotu oli eri syistä valittu ja tai jätetty valitsematta. Ihmisten osaamattomuus hevosten koulutuksessa kumosi toisaalta suomenhevosten huonot luonteenpiirteet, mutta eihän kaikilla voi olla aikaa ja resursseja kouluttaa hevosia asiakaskäyttöön. Monelle yritykselle hevosten on tultava valmiiksi koulutettuina suoraan asiakaskäyttöön.

Tämän opinnäytetyön pohjimmainen tarkoitus oli nostaa suomenhevosen asema ja tilanne esille, herättää keskustelua ja saada jopa jotain toimia rodun hyväksi liikkeelle. Muutama lappilainen hevosmatkailuyrittäjä tarttuikin heille suunnattuun kyselyyn, ja esitti huolensa suomenhevosen asemaa kohtaan. Toivoisinkin, että jatkossa suomenhevosen asemaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota etenkin hevosmatkailussa, ja että suomenhevonen tulisi tunnetummaksi täällä Lapissa ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa.

Jatkotutkimuksia tämän opinnäytetyön pohjalta voisivat olla niin suomenhevoseen kuin hevosmatkailuun liittyvät konkreettiset kehittämistoimet. Suomenhevosen imagoa voisi tutkia vielä enemmän suuntaamalla kyselyä suoraan hevosihmisille ja hevosmatkailun kuluttajille niin kotimaassa kuin ulkomailla. Lapissa olisi oiva tilaisuus selvittää, miten suomenhevonen nähdään ja koetaan ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa. Suomenhevosen markkinointi on yksi suuri kehittämisen paikka, josta voitaisiin jatkossa tutkimuksia tehdä. Markkinointia tulisi suunnata entistä kansainvälisemmäksi, ja markkinoida Suomea hevosmatkailumaana ja suomenhevosta sen toteuttajana. Hevosmatkailun yhteistyötä voitaisiin

kehittää lappilaisten matkailun toimijoiden kesken, ja luomalla yhteistyösidosia ulkomaille. Hevosmatkailun kannattavuutta ja suomenhevosen asemaa voitaisiin kehittää lisäämällä koulutuksia ja osaamista hevosmatkailuun ja suomenhevosihmisille.

Suomenhevosen vetovoimaa tulisi lisätä, jotta rotu pysyy elinvoimaisena. Suomenhevosen aseman kehittäminen on ajankohtainen ja tärkeä asia, jota tulisi toteuttaa entistä enemmän. Tästä opinnäytetyöstä hyötyy toivottavasti se kaikkein tärkein, eli suomenhevonen.

LÄHTEET

- Alanne, H. 2016. Suomenhevokset itärajan takana. Viitattu 8.4.2019 <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/10/suomenhevokset-itarajan-takana>.
- Ellikki 2017. 1600-luvun suomenhevonen historia. Viitattu 8.4.2019 <https://www.ellikki.fi/hevokset/hevosmiesten-tietotoimisto/1600-luvun-suomenhevonen-historia/>.
- Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa – hanke 2018. Eläinmatkailu Lapissa. Viitattu 2.2.2019 <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/elma/files/2018/02/El%C3%A4inmatkailu-Lapissa.pdf>.
- Hippolis 2018a. Hevosmatkailu. Viitattu 21.10.2018 <http://www.hippolis.fi/hevosetjakunta/hevosmatkailu/>.
- 2018b. Vetovoimatekijät ja haasteet Suomessa. Viitattu 21.10.2018 http://www.hippolis.fi/hevosetjakunta/hevosmatkailu/vetovoimatekijat_ja_haasteet_suomessa/.
- House of Lapland 2018. Infograafi: 10 faktaa Lapin matkailusta 2018. Viitattu 25.1.2019 <https://www.lapland.fi/fi/business/infograafi-10-faktaa-lapin-matkailusta-2018/>.
- Íslandsstofa 2016. Horses of Iceland - building the brand. Viitattu 9.4.2019 https://issuu.com/islandsstofa/docs/icelandic-horse_enska_stakar_sidur-
- Jyväskylän yliopisto 2015. Empiirinen tutkimus. Viitattu 23.4.2019 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/empiirinen-tutkimus>.
- Kaskinen, K. 2007. Suomalaisen hevოსmatkailun mahdollisuudet. Hämeen ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 2.2.2019 <http://www.hippolis.fi/UserFiles/hippolis/File/PDF-opparit/Hevosmatkailu.pdf>.
- Laine, P., Martin-Päivä, M., Prepula, H. & Saastamoinen, M. 2008. Suomenhevosen kansainvälistymisen mahdollisuudet. Viitattu 29.1.2019 <http://www.hippos.fi/files/4062/kansainvaelistyminen.pdf>.
- Lapin liitto 2015. Lapin matkailustrategia 2015-2018. Viitattu 23.1.2019 http://www.lappi.fi/c/document_library/get_file?folderId=2265071&name=DLFE-25498.pdf.
- Lapin luotsi 2018. Toimialan näkymät Lapissa. Viitattu 23.1.2019 <http://luotsi.lappi.fi/matkailu>.
- Peltonen, T. 2012. Hevosen perimä kertoo luonteesta. Viitattu 12.4.2019 <https://yle.fi/uutiset/3-5078084>.
- Pussinen, S. 2008. Suomenhevosen brandin uudistaminen. Laurea-ammattikorkeakoulu. Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Viitattu 9.4.2019 http://www.hippos.fi/files/4066/Suomenhevosen_Brandi_pussin.pdf.

Saastamoinen, M. 2018a. Hevostalous on merkittävä työllistäjä biotalousalalla. Viitattu 23.1.2019 <https://www.luke.fi/uutiset/hevostalous-on-merkittava-tyollistaja-biotalousalalla/>.

– 2018b. Katsaus: Lapin hevostalous poikkeaa muusta Suomesta. Viitattu 3.2.2019 http://www.hippolis.fi/uusihevostalous/oppaat_ja_julkaisut/artikkelit/katsaus_lapin_hevostalous_poikkeaa_muusta_suomesta/.

Skepsis 2019. Empiirinen tutkimus. Viitattu 23.4.2019 https://www.skepsis.fi/ihmeellinen/empiirinen_tutkimus.html.

Suomen Hippos ry 2016. Suomenhevosen jalostusohjesääntö. Viitattu 18.10.2018 http://www.hippos.fi/files/14426/Suomenhevosen_jalostusohjesaanto_runko_HYVAKSYTTY.pdf.

– 2018a. Vauhtia, voimaa ja tunnetta! Viitattu 18.10.2018 http://www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/yleista_jalostuksesta/kantakirjarodut/suomenhevonen/tana_paivana.

– 2018b. Yksilöllinen. Urheilullinen. Suomalainen. Viitattu 18.10.2018 http://www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/yleista_jalostuksesta/kantakirjarodut/suomenhevonen/kayttomuodot.

– 2019a. Elävä kansallisaarre. Viitattu 8.4.2019 http://www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/yleista_jalostuksesta/kantakirjarodut/suomenhevonen/historia.

– 2019b. Islanninhevonen. Viitattu 9.4.2019 http://www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/yleista_jalostuksesta/kantakirjarodut/islanninhevonen.

– 2019c. Pohjoismaiden parhaat kylmäveriravurit kohtaavat Turussa. Viitattu 12.4.2019 http://www.hippos.fi/hippos/muut/median_palvelut/artikkelipankki/kylmaveristen_pm.

Suomen ratsastajainliitto 2019. Lajit. Viitattu 2.2.2019 <https://www.ratsastus.fi/lajit/>.

Suomenratsut ry 2017. Suomenhevonen – sisulla ja sydämellä. Viitattu 8.4.2019 <https://suomenratsut.fi/suomenhevonen>.

Tulevaisuuden suomenhevonen – esiselvityshanke 2008a. Ajatuksia ja ehdotuksia suomenhevosen kehittämistoimintaan 2009-2013. Viitattu 2.2.2019 http://www.hippos.fi/files/4064/sh_kehittamisohjelma_2008netti.pdf.

– 2008b. Suomenhevosen viestintäsuunnitelma. Viitattu 23.1.2019 http://www.hippos.fi/files/4065/sh_viestintasuunnitelma_2008netti.pdf.

Viitanen, J. 2009. Islanninhevonen. Viitattu 9.4.2019 <https://www.islanninhevonen.net/islanninhevosityhdistys/islanninhevonen/>.

Visit Finland 2009. Hevosmatkailun kehittämisstrategia 2009-2013. Viitattu 2.2.2019 http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/2009-Hevosmatkailun_kehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013.pdf?dl.

Werber, C. 2016. The wildly beautiful Icelandic horse is also a wildly successful act of branding. Viitattu 9.4.2019 <https://qz.com/685542/the-wildly-beautiful-icelandic-horse-is-also-a-wildly-successful-act-of-branding/>.

LIITTEET

LIITE 1. Hevosmatkailuyrityksille suunnattu kysely

1 (4)

Suomenhevosen asema Lapin hevosmatkailussa

Hyvä hevosmatkailuyrittäjä!

Olen Lapin ammattikorkeakoulun agrologiopiskelija, ja teen opinnäytetyötä Suomenhevosliitto ry:lle aiheesta suomenhevosen asema Lapin hevosmatkailussa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia suomenhevosen käyttöä Lapin hevosmatkailussa, selvittää sen asema ja merkitys hevosmatkailuyrityksissä, sekä tutkia, miten suomenhevosta markkinoidaan ja miten sen asemaa voitaisiin kehittää Lapissa.

Kysely sisältää 12 kysymystä, ja vastaaminen vie noin 10-20 minuuttia. Pyrittehän vastaamaan jokaiseen kysymykseen, ja miettimään pienen hetken vastaustanne.

Jos teillä on kysyttävää aiheesta tai kyselystä, voitte ottaa minuun yhteyttä sähköpostilla.

Kiittäen osallistumisestanne

Johanna Heikkinen
Lapin ammattikorkeakoulu
johanna.heikkinen@edu.lapinamk.fi

1. Missä Lapin kunnassa yrityksenne sijaitsee?

---

2. Hevosmatkailupalvelu tarkoittaa hevosaktiiviteettia, jota harjoitetaan vapaa-ajan tarkoituksessa normaalin asuinalueen ulkopuolella. Millaisia hevosmatkailupalveluita yrityksenne tarjoaa?

- Vaellusratsastusta (sisältää yöpymistä)
- Maastoratsastusta (ei sisällä yöpymistä)
- Rekiajeluita
- Hevosleirejä ja/tai -kursseja
- Muu, mikä? _____

3. Minkä rotuisia hevosia yrityksessänne käytetään hevosmatkailupalveluissa ja kuinka monta (Vastauslaatiko avautuu kun vaihtoehdon ensin valitsee)

Suomenhevosia (kpl) _____

Islanninhevosia (kpl) _____

Muun rotuisia (kpl) _____

4. Perustele miksi käytätte, tai ette käytä suomenhevosia hevosmatkailupalveluissa?

---

5. Mitä etuja ja/tai heikkouksia suomenhevosella on muihin rotuihin verrattuna matkailupalvelukäytössä?

---

6. Mitä vahvuuksia ja/tai heikkouksia suomenhevosella on yleisesti hevosmatkailussa?

---

7. Olisiko yrityksellänne halua lisätä suomenhevosten määrää?

- Kyllä, aiomme lisätä suomenhevosten määrää
- Kyllä, mutta sopivia yksilöitä ei löydy
- Aiomme erikoistua suomenhevosiin
- Ei ole tarvetta/halua lisätä suomenhevosten määrää
- Aiomme vähentää suomenhevosten määrää
- Muu, mikä? _____

8. Miten ja missä yrityksenne markkinoi suomenhevosta? (Vastauslaatiko avautuu kun vaihtoehdon ensin valitsee)

- Markkinoimme suomenhevosta kotimaan matkailijoille
- Markkinoimme suomenhevosta ulkomaisille matkailijoille
- Markkinointikanavat _____
- Millaista markkinointi on _____
- Emme markkinoi palveluita suomenhevosella

9. Millaisia näkemyksiä ja kokemuksia kotimaisilla asiakkailta on ollut suomenhevosesta?

---

10. Millaisia näkemyksiä ja kokemuksia ulkomaalaisilla asiakkailta on ollut suomenhevosesta?

---

11. Miten voitaisiin kehittää suomenhevosen käyttöä ja asemaa Lapin hevosmatkailussa?

---

12. Vapaa sana, millaisia ajatuksia kysely ja opinnäytetyön aihe herättävät?
